

(0138)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

La qüestió del Marroch

—Gracias, senyors; son completament inútils els seus serveys. Ja tinch... tot lo que necessito.

LA SENMANA
DE DIJOUS A DIJOUS

A la proclamació de la triple aliança franco-inglesa espanyola, aparatosament esbombada per medi del viatge regi, va respondre l'Sul-

tán del Marroch que no estava disposat a acceptar les proposicions formulades per Fransa. Tenint, com té, guardadas les espalles per Alemanya, ja pot parlar aixís. Resultat: que al primer pas, els penetradores pacífics han donat una ensopagada. Y conseqüència d'aqueixa ensopagada: la dimissió de Mr. Delcassé, ministre d'Estat de la República francesa y autor de tot aquest embull. Ja desde un principi Alemania li havia dirigit la proa y al últim ha

conseguit treure'l d'en mitj, l'endemà mateix d'haver sortit de París el rey d'Espanya.

Ab aquest motiu, canvia totalment l'aspecte del problema marroquí. Y lo més curiós es que totes aquestes mudanças se realisen sense que l'poble espanyol ne sápiga res. Encare ningú s'ha cuidat de dir-li quins compromisos ha contret, ni de fer-li apreciar las ventatjas ó les perjudicis que pot esperar de la seva intel·ligència ab Inglaterra y Fransa. Se'n

tracta com a un poble de moltòns. ¿Desde quan els moltòns d'un remat intervenen en els pactes y contractes dels pastors y els carnícers? ¿Per ventura no saben que per ells tots els camins menan al escorxador?

Miremlos ab l'exemple de Russia. De descalabre en descalabre y de desastre en desastre, baix la im-

presió aterradora de la destrucció completa de la última esquadra, l' amo y senyor d' aquell imperi, aconsellat pels magnats que l' rodejan, pretén encare prolongar la guerra, deixant oberta la gran sangría per la qual s' escolta tota la sanch del poble. La primera impresió qu' experimentà l' autòcrata al rebre la notícia de la catàstrofe, sigué un gran aplaudiment que l' obligà a ficarse al llit presa d' una forta excitació nerviosa. No n' hi havia per menos: nou mil homes al fons del mar; quatre mil presoners, entre ells els dos admirals Rodjenswenski y Nebogatoff, y tots els barcos destruïts, menys algunes dels més importants que han passat a engroixir la flota japonesa. Y á pesar de tot, veient que encara ningú li demana competència tanta boixeria, al dia següent se decideix a continuar la guerra.

Fora precis que á les condicions de pau que l's japonesos tenen preparades (cessió de Port-Arthur ab la península de Liao-Tung; de la illa de Sejalín, y del ferrocarril de Port-Arthur á Jarbin; desmantelament de Vladivostock; supressió durant vint anys de tota forsa naval russa en la Siberia litoral; reconeixement del protectorat japonès á Corea, y pago d' una indemnisió de 1.500 milions de rublos) hi afegeixen la de tancar en un manicomio al sanguinari vessànic imperial. (Quin gran bé faria l' Japó á Russie, a questa coletilla! El poble á qui s' han imposat sacrificis tan horrenys té dret á obtenir una compensació. El Japó li podrà donar, llurant del seu tirà.)

La comèdia política espanyola ofereix incidents molt divertits. S' acosta l' dia 14, senyalat per la reobertura de les Corts, y en Villaverde no les té totas. No falta qui assegura que avants d' aquella setmana s' haurà promogut la crisi.

La veritat es que no sab about posar els peus que no rellequisi ó s' entrabanqui. Vint mesos enrera, al prendre possessió de la Presidència de la Càmara, combaté en un discurs els auments de gastos, destiñats á la construcció d' una nova esquadra. Y ara l's patrocina. Veritat es que aquesta vegada no ho fá de la seva propia voluntat, sino que li fan fer. Pero queda sense autoritat, y pera deixarlo patidifús basarà ressucitar sos propis arguments y tirls'hi á la cara.

Per altra part, ab la mort d' en Silvela, que ha deixat vacant la jefatura del partit conservador, hi ha un gran rebullí en las filas de la majoria. Son algunes els pretendents, y encara qu' en Maura sembla l' més indicat pera obténir la herència, no tot hom ho aprecia aixís, ni ell mateix sembla tenir un gran entusiasme pera calssar-se ab ella.

Casi tenen rahó l's que diuen: «En l' estat en que s' troben les coses, no sembla tan necessari nombrar un jefe per un partit conservador, com constituir un partit conservador per un jefe.»

Y com no estan en millor situació l's liberals, resulta plenament evidenciada la crisi del régime, que tan lluminosament va preveure y senyalar l' insigne Salmerón.

A Barcelona ha sigut necessari sortir al pas á las arbitrarietats que s' cometien normalment per las autoritats contra l' exercici dels drets més elements.

La llibertat individual es atacada sense l' menor respecte. Personas qu' haurien d' estar al carrel, per resultar innocents del fet per las quals s'igueren perseguidas, continuan detingudes baix pretextos especiosos. Aixís á n' en Castellote, declarat irresponsable per l' alborot del Palau de Bellas Arts, continuan tenint engarjolat atribuïnti la falta de clandestinitat per la publicació de la convocatòria de aquell meeting, sent aixís que moltes vegadas al Gobern civil no entregan l' exemplar sellat á que venen obligats. Y aquest sembla ser el cas de n' Castellote. Pero encara que no fos aixís aqueixas faltas no portan may aparellada la presó preventiva, que de allargarse pot convertir-se en una pena molt superior á la que s' imposa als autors reconeguts de la pretesa falta.

Y no hi ha medi de protestar públicament. El gobernador prohíbeix per sistema tots els meetings que intentin ocupar-se de qüestions sometudes als tribunals de justicia, per més que aquests no procedeixin ab l' activitat y l' bon zel á que té dret tot ciutat.

Dimecres en una reunió celebrada á Fraternitat republicana, ab un luxo de forsa pública, que més que de un meeting semblava que s' anés á tractar de una batalla, fou elegida una Junta de Defensa. Creyem que la Barcelonà liberal en massa enrobustirà l' acció de la Junta ab la seva adhesió reactiva.

Es hora ja de que cessi tanta tropel·la. La llei ha de ser per tothom respectada; pero principalment per las autoritats. Desconéixerla ó burlarla farisamente equival á aumentar el número dels disgrunts, que no trobant justícia, renegan d' ella y s' creuen autoritzats per fersela.

PEP BULLANGA

Cavilacions

L' esclat de las festes de París y de las festes de Londres tributades al Jefe del Estat espanyol, es tant mateix massa esclat perque no es camí á tota persona serena, refleixa y que no s' deixi enlluernar per les vanas apariencies.

Qué ha passat á Espanya de repent, per que dos nacions tan fortes y poderoses com la Fransa y l' Inglaterra se fassin la competència en omplirnos de obsequis, atencions, alabansas y magarrufades? Qué ha passat á Espanya, que l's espanyols, del primer al últim, no ns' hi haguen adonat encara?

S' es vuit anys enrera s' oferí l' ocasió més preciosa en que aquells dos pobles, l' Inglaterra en

primer terme, podíen demostrar-nos de una manera evident y positiva l' seu afecte. Llavoras, en aquells terribles moments, en que teníam compromisos els últims restos del nostre imperi colonial; quan els Estats Units de Amèrica se disposavan á donarnos el suprem atraco; quan encara era hora de salvar el nostre patrimoni, el nostre honor y la fama tradicional del nostre valor y del nostre heroisme, què varen fer aquelles nacions pera liuar-nos dels espants desastres?

Si alguna n' hi hagué que tractà d' exercir un' acció amistosa en favor nostre, l' actitud de Inglaterra la feu desistir de intentarla. Jhon Bull estava de acort ab l' Oncle Sam. Inglaterra guardà les espatllas al explodidor del nostre territori.

Y á París, allà ahont acabaven de realisar-se les festes més brillants en honor d' Espanya representades pel Jefe del Estat, va consumar-se l' explació per medi de aquell tractat, que ns deixà reduïts á la condició trista de nació moribunda, segons frases fatídiques de Lord Salisbury, que ressonà en las nostres orelles com la més tremenda de las amenassas.

Què ha passat, desde llavors, per que la llàstima y la compassió, quan no l' desdeny y l' despreci que inspiran sempre els desgraciats y l' impotent, hajen pogut transformar-se en una exagerada manifestació d' afecte y simpatia?

Examinemho.

Els set anys transcorreguts desde la firma del tractat de París, han sigut set anys d' esterilitat y de agravació constant de las nostres desditzas. Espanya no ha sapigut ni tan sisquera trobar un punt de orientació en mitjà del seu extravíu. Ni tan sols ha cuydat de fer justícia sobre l's homes y las institucions que l' havíen malmenada. Els mateixos governants que la varen perdre continuaren governant-la. Y no es això lo pitjor, sino que son els mateixos governants ab els mateixos vicis.

No hem vist lluir cap ideal que ns pogués interessar y unir en l' obra santa de la regeneració de la patria; no hem vist tampoch practicarse l' més mínim esforç que pogués alentarnos.

Els uns darrera dels altres han anat fracassant tots els ministeris. L' un darrera de l' altre han anat descomponents els núcleos polítics que servian á la monarquia de instruments de govern. El fraccionament y la rivalitat han produït entre l's elements que avants els formaven un estat de pufrefacta disolució.

Y aixís aném vivint, ó millor dit agonisant, cada dia més acabats, á cada instant més exàmixs.

La crisi de la fam delma á las classes proletàries. La crisi del treball paralisa la producció. La crisi monetaria ns deixa sense recursos. Tothom sufreix y 's queixa en vā. Quan se reclaman remeys urgents ó tan sisquera paliatius á uns malts tan graves, se tenen las Corts tancades per espai de sis mesos, perque pugui a mansalva resoldres las crises ministerials més extranyas y inexplicables; cambis de govern realitzats com per art de magia que no van en lloc, que no resolen res, com no sigui saciar las mesquines ambicions dels protegits de las camarillas poseïdoras de las supremas influencias.

Y per tot consol s' ofereix al poble la perspectiva d' l' elecció del poder personal que, fent intuïts els heroïcs sacrificis realitzats per las passades generacions, acabi ab l' última arrel de las pùbliques llibertats, para retornarnos als temps ominosos del aburrit absolutisme.

¿Qué poden veure en aquest quadro de descomposició, plé de amenassas regressives; qué poden veure que l' asafagui y l' interessa, nacions tan avansades com la Fransa y la Inglaterra?

¿Quina forsa moral ó material poden esperar d' Espanya en els presents instants?

De forsa moral careix tota nació descomposta y desorientada, que no se sab valdre en el seu régime interior: que no acerta á donar-se un govern atinat y conscient en el qual s' armonisin y 's fongui la confiança popular ab l' acció intelligent y ben encarrilada del Estat.

Y més encara careix de forsa material.

Aquesta té la seva base en la riquesa pública, en la producció, en el progrés material, en l' intercanvi, en tots els elements del treball y de l' activitat. Y aquí, precisament, el més castigat es el que tra-balha, el més molestat es el que produueix.

Per això careixem d' exèrcit y de marina, els dos elements més necessaris pera poder obtenir ventajoses aliances en el concert internacional.

Auyu mateix se dona la noticia de que s' han comensat á prendre las disposicions primeras pera procedir á la fortificació de las Balears y las Canàries, que fins ara havíen permanescut completament indefensas, y á disposició del primer ocupant, en qualsevol conflicte que haguen surgit, mal Espanya no s' hi haguen embolicat.

¿Son aquestas mides de previsió las conseqüències inmediatas de las grans festes de París y Londres?

Fortificarem Balears y Canàries, si tenim medis per fer-ho y á tant alcances el talent y la previsió dels nostres tàctics; pero dat que ho conseguim en honor y en profit de qui s' haurà efectuat al cap-de-vall aquest dispendi? A qui li servirán aquelles illes de base de operacions, quan el cas ha de reixer? Y quins medis tindrem, quan lo que s' tem s' haja resolt, de allunyar de allí als que allí s' hi trobin bé?

Recordo vagament una novel·la del gran Dickens que no sé ben bé si es la titulada *Oliver Twist*. Se tracta de un pobre hospici que ha cayut en mans de uns malfactors, reventadors de piés. L' infeliç es anèmic, està magre com un fideu, no té forsa física; pero la mateixa magrícia l' fa sumament útil als designis dels galifarreus que l' tenen en el seu poder.

Perque quan se proposan entrar en una habitació tancada se valen d' aquell pobre nen, prim com una sargantana. Per l' espai estret que deixa l' vidre trencat de una finestra, y fins per l' obertura de una gatona l' fan passar, y quan es dintre té la missió de obrir la porta y franquejarlos la entrada. Aixís es com realisan ab tota comoditat els seus saqueigs. Se'n portan tot lo que l's vé á mà; y al pobre trin-

xeraire que l' ha facilitat el pas, el pagan sempre ab la mateixa moneda: una clatellada, una puntada de peu, y un miserable rosegó de pà que l' ajudi á viure, y encara perque l' necessitan pera l' bon èxit de las seves empreses, que si no ni aquest trist rosegó de pà li donarien.

¿Serà aquest el paper que li haurán reservat á Espanya pera efectuar felisament la penetració pacífica del Marroc?

Y estimularà la nostra vanitat únicament ab el propòsit de que ns prestem á penetrar en la casa del veï, passant per la gatona?

Ah! En aquest cas convé que obrim l' ull, perque darrera de la porta hi ha qui vigila.

De no ser aixís, ja á hours d' ara l' hauríen esbotzada, sense necessitat dels serveys especials del pobre trinxeraire.

P. K.

BATALLADAS

LS distints centres de Unió republicana de la barriada de Gracia, han acordat refundir-se en un de sol.

Y no perque no tinguessin vida pròpia assegurada; ho han fet aixís, sino perque l' nou centre resultat de la suma, l' alcansi desbordant y avassalladora.

Aixís podrán els corregionalistes graciencs, sostener una important institució d' ensenyansa lliure, que prepari á las novas generacions en l' amor conscient á la República y á las idees progressivas.

La creació de núclegs grans y potents serà sempre la fianca més segura de la Unió republicana.

Si ns fos possible discutir el Rey ab sinceritat y independència, parlaríam llargament de l' atentat de Paris.

Mes ja que no se ns deixa estar á las madurases, no es convenient qu' estiguem á las duras.

Per lo tant, diguem á la sarsuela: «Puntos suspensivos... Més vale callar.»

Ha donat á entendre en García Alix que tenia que refer el pressupost per incluir-hi algunes partides destinades á atendre l's compromisos resultants del viatje regi, tals com l' augment del nostre exèrcit d' África, y á la construcció de la esquadra en els arsenals espanyols cedits al efecte á casas ingleses.

Tinguin: encara que no s' ha acabat el viatje regi, y ja ns' estan preparant el compte dels gastos de las festes.

Que bé pot resultar encara mes costós y més plò de perills que una tunguda de tractats de comers.

Aquell tercer dipòsit de Lozoya que v' ocasionar tantas desgracies, ha suferit un nou esfondrament en la part d' ell qu' encara permaneixen en peu.

Aquesta vegada no h' en pres mal sinó uns quants milions de pessetas, invertides en obres falses.

Tan falsas com las intencions de certs funcionaris públics y emperessaris que intervenen en las contruccions del Estat.

¿Quan serà vinguda l' hora de que per falsos vagin a esfondrar-se ell's també en el fondo de un presiri?

Trobantse el rey á Londres se li v' presentarà una delegació de israelites inglesos, descendents dels que quatre sigles enrera van ser expulsats d' Espanya. Van dir que sentien per nostre país un gran carinyo, demonstrant-lo de conservar encara entre ell's l' us de la llengua espanyola. Van manifestar desitjos de tornar, pero no saben si recobrarían la situació legal que tenian avants de la seva expulsió.

No sabém quina resposta l' sigue feta de moment si es que n' obtingueren alguna.

No atinem tampoch lo que se ls dirà, si es que l' govern té per convenient ocupar-se del assumpte.

Mes si d' Espanya depèndi, reintegraria gustosa en las seves venes agotadas la sanch que li v' extreue l' fanaticisme catòlic, quatre sigles enrera.

Y fins tinc per seguir, que si Espanya vol alternar dignament entre las nacions civilisades, no te pas més remey qu' estableix la més omnímoda llibertat de cultes.

El particularisme predominant á Suecia-Noruega està á punt de produir la separació de aquells dos Estats. No s' poden avenir y estan á punt de rompre. Menos mal encara si la separació s' realisa sense necessitat de apelar als horrors d' una lluita inter-regional que fora una guerra civil en tota regla.

Y menos mal també si després de conseguida la separació, l' Os moscovita, ab l' afany de rescabalar-se de las pallissades japoñeses, no extén la grapa sobre la Suecia y 's fa amo y senyor absolut del Báltic, que per ell ha de valer casi tant com el mar de la Xina.

Aquí tenen las conseqüències de no saber viure 's pobles en la deguda armonia y units en la fe de uns mateixos ideals!

A Cuba s' ha celebrat el centenari del *Quixot* en mitj de las mostres més expressives de fraternitat y carinyo entre peninsular y cubans, més units avui que durant l' època de la dominació espanyola.

Contemplen aquest espectacle certes classes superditades baix l' imperi de certs rezels. La República fá miracles.

Unas vegades se privan els meetings á pretext de que han de ocupar-se de assumptos qu' estan en mans dels Tribunals de Justicia. Com si l' acció acertada ó desacertada dels Tribunals, no estigués subjecta al exàmen y á la censura de la opinió.

En altres ocasions, basta anunciar que pendrà part en els meetings delegates de distintas entitats perque se ls exigeixi la credencial que accredita la seva representació.

Y ab una exigència darrera de un' altra exigència, resulta que l' dret de reunio consagrat per la

Lley fonamental, no l' coneixeran las Corts que l' varen votar.

Els medis coercitius que ab ell s' emplean ja no son cortapisas que l' traban; son més aviat dogals que l' ofegan.

Al imperi del Zar

KALIAIEF
Revolucionari rus

que l'dia 17 de Febrer, á Moscou, llençà una bomba al pas del cotxe del gran duc Sergi, causantli instantáneamente la mort.—Executat en la mateixa capital el dia 23 del passat Maig.

BARREJA

OTA la qüestió del atentat de París estribava en un principi en saber si las bombas eran *fúllas de Barcelona*, ó havíen sigut fabricadas en aquella capital.

En un principi tothom se'nyalava ab el dit á Barcelona, com si hi hagués especial empenyo en fer de la capital catalana una especie de laboratori del terrorisme universal. Se deya ademés que aquí s' havia tramat el complot, y que 'ls autors del atentat, al igual que las bombas, procedían de Barcelona.

Se feya bastant difícil reconstituir l' història del viatge de uns artefactes que de totas maneres havíen de cridar l' atenció, sobre tot al passar la frontera y ser objecte de la inspecció de l' Aduana. Y á pesar de tot, se parlava de fullas d' expedicions y de la intervenció en la remessa de un cert agent de transports, estableert á Narbona.

A pesar de les enredades declaracions de 'n Vallina y en Malato sobre remesses barceloninas, la policia francesa no ha pogut menos de reconéixer que l' elaboració de aquells enginys, tant el que va explotar, com l' altre, se havia realisat á França. Ab lo qual se n' ha anat daltabaix tota la llegenda del sospitit complot barceloní.

Com á autor del atentat se senyala á un tal Ferraz—qui á l' hora en que aquestas ratllas escribim no ha sigut encara pres—y per més que l' tal Ferraz es espanyol, no hi ha ningú que l' conegui á Barcelona.

La insinuació malèvola de que elements del partit republicà poguessin tenir interès en la realisació del atentat, se destrueix tenint en compte que no hi ha un sol republicà espanyol que sigui partidari de l' us de certa medis per alcansar el logro de determinadas reivindicacions revolucionàries. No fora may aquest el camí més expedit de conseguirlas, sino tal vegada el més contraproduent.

Y menos podria resultar-lo á París, ahont la vida de Mr. Loubet, un dels més dignes y estimats representants de les idees republicanes, corregué tant ó més imminent perill que li del rey D. Alfonso, dat que la bomba esclatà al costat esquer del carruatge, qu' era precisament el siti que ocupava l' President de la República francesa.

Y prou ja de aquest color, que ab lo expressat ja basta.

Es curiosa la manera que ha tingut cada hui de protestar contra l' atentat. Entre 'ls telegramas expeditos desde Barcelona, s' hi contan els del Comité de Defensa Social y de la Cámara de congres, suscrits respectivament pels Srs. Alejandro M. Pons y J. M. Valls y Vicens. Els dos Marías. ¡Quina llàstima que no hi hagi un tercer y foran els Tres Marías!

L' un y l' altre treuen á colació la Providència com á salvadora del monarca.

Si, conforme pretenen, la Providència intervé en aquestes coses, no hauria sigut més natural y menos ruidós y ocasionat á perills que la Providència hagués induït al autor del atentat á no cometre'l?

O sino, vamos á veure: quan una senyora tan religiosa, com l' emperatriu de Àustria, va ser assassinada á Suissa, que feya la Providència? ¿Qué banya?

Un altre telegrama.

«Mayordomo de Palacio—Madrid—Asociación supervivientes voluntarios catalanes guerra África de 1860 felicitan á V. M. por haber salido ilesos criminal atentado París—El presidente Ignacio Peris»

Y vela'hí aquí que l' Majordom de Palacio se von tractat com may's ho podia imaginar. V. M. li diu el president de l' Associació de voluntaris: tractament de rey.

Ja té rahó l' ditxo: «El qui no està avesat á braga...»

En un despaig del ministre del Interior de París al ministre de la Gobernació de Madrid, s' hi lleix:

«S. M. ha salido de París, dejando unánimes sentimientos con su valor, con la admirable sangre fría de su actitud, con su *imperturbable buen humor*, antes y después del atentado, etc., etc.»

Y en efecte: la crònica registra alguns rasgos de bon humor del regi viatger.

A poch d' esclatar la bomba, diuhem que va dir á Mr. Loubet:—«Això no ha sigut més que un remellet de focs artificials.»

Al dia següent, tornant de la revista de Vincennes, y al passar de nou pel siti mateix ahont havia esclat la bomba, li tornà á dir:—«Aquest es el lloch dels focs artificials.»

Visitant la Capella de Saint Cyr, el capellà va mostrarli las curiositats del temple, en especial la sepultura de Mme. de Maintenon *barragana* y després espousa morganàtica del rey Lluís XIV.

En aquest punt el bon humor se'n figura que va tenirlo l' capellà; pero tant se val.

Al visitar el Museo del Louvre lo primer que l' rey demanà que li enseguessin fou la «Tiara de Safofarnes» que, com sab tothom, es la més gran misericòrdia de que ha sigut víctima la direcció de aquell celebre establiment.

Després se va asseure en un banc de pedra grec, alsantse desseguida y exclamant:—Això està molt fred!

Y per fi, s' fixà en el Plano del Escorial y senyant una porta ab la punta del bastó, digué:—Per aquí penetraré ab els peus per davant.—Es l' entrada del panteón de la meva família.

Y prou espigoladures humorístiques.

Y ara un parell de quadrets nacionals.

A Sardoma (Galicia) se celebrà l' altre dia una romeria religiosa, ab acompañament de jota, y ab tot un abecedari de garrotades, tiros, cops de pedra y ganivetadas.

Héroes de la festa: els minyons de dos pobles veïns en fervorosa rivalitat católica, y després de apostártelas á qui embutiria més tragos de aquella substància espirituosa, que degudament consagrada se transforma en sanch de Cristo.

Y diuhem que som nosaltres els qu' estém destinats á cooperar á la penetració pacífica del Ma-roch!

A Guernica.

Un encantador joch de noys.

Noticiosos uns xavals de que á Bilbao havíen sigut executats els reos Aznar y Cirujeda, van posar-se á jugar á donar garrot, y ho varen fer ab un primor tan extraordinari, que l' que desempenyava l' paper de butxí cargolà un mocador al coll de un altre que funcionava com á reo, fins á deixarlo espanyol.

Davant de aquest infantil espectacle, alabém una vegada més l' exemplaritat de la pena de mort.

Mirin sino, ab quina intensitat penetra en l' ànima innocent de les pobres criatures...

Ara que volém alternar ab las nacions més adelantadas del mon, no podríam envials'hí reproduccions de aquest candorós quadret, per si tenen á bé cololarlo á manera de liissó pedagògica en totas les escoles de primeras lletres?

P. DEL O.

Un zar que bada

Sa vida era una cadena de goigs y felicitats.
Tenia aixíxerit ministres que's cuidavan de portar els negocis del imperi, tenia valents cossachs que li mantenien l' ordre; tenia un poble babat que li pagava els impostos ab santa puntualitat. Desocupat tot el dia, el seu únic mal-de-cap.

era contemplà els iconos y ajonollars hi al davant, resa que resa que resarà, resa que resa que resarà.

Un jorn, dels confins del Assia li arribà un rumor estrany. Els diminuts japonesos, Deu sab per qui entabanats, manifestaven desitjos d' armari un sagrament, ab motiu de certs terrenos que 'ls soldats de 'n Nicolau acabavan d' apropiarse ab tota tranquilhidat.

El zar feu una rialleta y en lloch d' esmolà tallant, va anar-se'n al oratori y allí s' quedà embabecat,

resa que resa que resarà, resa que resa que resarà.

En això 'ls fills del Mikado, sense dari l' Deu te guard, se li ficaren dins de casa y li malmeten set naus.

—[Ab!]—diu el zar, entranyantse de que quatre cap cigrays, s' atrevenxin á insultar-lo:—Ara veuràn aquests naps en quina forma ho arreglo quan me venen á inquietar.—Y trayentse la corona y posantla sobre un banc, un hora y mitja va estar-se inmóvil, ab el cap baix,

resa que resa que resarà, resa que resa que resarà.

Llarchs trens carregats de tropas surten volant cap allà;

generals de totas menes corran ardits al combat; dugas, quatre, sis esquadras, farsides de gats de mar y de canons poderosos,

bogan ab ayre arrogant, resolts á fér una truya de 'n Togo y dels seus xavals.

—Tot pel zar!—diuen els jefes.

—Tot pel zar!—fan els soldats.

Y en tant, el zar s' està á casa sense descansá un instant,

resa que resa que resarà, resa que resa que resarà.

Arriba allí el gran exèrcit manat per cent generals, y l' Oyama 'na xinxina en menos que canta un gall.

Arriban las grans esquadras ab aquells canons tan llargs, y en Togo s' aixà pico sense deixarlos tirar.

La terra es un cementiri, el mar s' ha tenyit de sanch, las tundes que's russos rebén no's poden casi contar, com no hi ha qui contar pugui las horas que passa el zar,

resa que resa que resarà, resa que resa que resarà.

Malgrat els concells pacífichs que 'ls amics li estan donant,

l' home 's tapa las orelles y no's deixa torce 'l bras.

—[Vull demostrar qui sochi!—crida:

—[Vull anar fins al final!—

Y la guerra continua,

seguint el camí trassat.

Cada dia els pobres russos

reben de llenya un nou fart y cada dia el seu amo, en un quart del palau hont las balas no hi arriban, passa horas y horas tancat, resa que resa que resarà, resa que resarà.

G. GUMÀ

La jefatura

NA vegada 'ls personatges convocats han pres assieta, s' han mocat, han tussit y s' han assegurat las ulleras, l' Azcarraga que, per rahó de la seva edat y fins al seu bulto, es qui presideix, exposa en breus paraules l' objecte de la reunió.

—Senyors—diu:—Ens hem congregat per dilucidar un assumptu de la major importància y qual resolució no admít demora. La situació es aquesta: mort en Silvela, qui, á pesar de les seves posturas y negativacions, era en realitat el nostre capitol, el partit conservador se troba avuy esmaperdut, desconcertat, sense jefe. Y com un exèrcit en aquestes condicions no pot anar á altre lloch que á la derrota, en interès de la patria, de la monarquia.. y de nosaltres mateixos, es precis de tota precisió que sense perdre un moment procedim á provehir aquesta jefatura. ¡No están ab mí!

—¡Sí, senyors!—¡Molt ben dit!—¡Aquesta es la bona doctrinal...

—Expliquíssime pues—segueix diuent don Mariano:—¡Qui, d' entre nosaltres, els sembla més digno d' ocupar la vacant?

—¡Jol...!—¡Jol...!—¡Jol...!—¡Jol...!

(Tants 'sos com personatges hi ha á la sala.)

—Lo qual vol dir que tots se creuen ab iguals drets...

S' aixeca en Villaverde.

—Modestia apart,—exclama don Raymundo—me sembla que aquí l' únic que té tala pera recullir l' herència de 'n Silvela y desempenyar la plassa de jefe del partit conservador, acéfal desde la mort del seu ilustre mestre, soch jo.

—¿Per qué?—pregunta en Dato ab molta finura.

—Per moltes rahóns. Jo tinch un pensament econòmic y reuneixo las simpatias de la gent de quartos. L' exit ha vingut acompañant fins ara tots els meus actes. He entretingut, si no completament curat, la fam d' Andalusia. L' ordre, salvo algunes petites incidents, dignes, tot lo més, d' una gazetilla de quatre línies, s' ha conservat á tot arreu. La *bolsa* festeja diariament la meva permanència al poder, sostenint las cotisacions ab una fermesa de la qual no n' hi ha gaires exemples. L' exèrcit...

—¿Encare no puch parlar jo?—pregunta en Dato.

—Digu—respon Villaverde, sentantse ab la major prossopopeya.

—Donchs dich que ningú més indicat que jo pera empunyar el ceptre de la jefatura. Consultinholo á qui vulguin, y á tothom li sentirán dir lo mateix: «E Dato? Un gran home. Es l' únic polítich conservador que ha tingut el talent de no desacreditar-se. L' element intel·lectual l' estima, els capitalistes l' admirin, els treballadors el respectan...»

—¡Demano la paraula!—crida en Romero Roledo.

—Vosté la té.

—Me sembla, senyors, qu' estém perdent el temps d' una manera deplorable. A què discutir tant per resoldre una qüestió que ve resolta *a priori*? Si jo ja era ministre quan vostés encare's mamavan el dit, ¿qué més natural que ferme jefe á mí? ¡No significan res els mérits de la edat, de la experiència, de la fidelitat jamay desmentida?

—¡Poch á poch!—exclama en Pidal, estirantse nerviosament la barba:—Allá ahont se presenta la fidelitat meva, no pot presentar-se la de ningú més. Hi fet jo més serveys á las institucions que ceps filoxerat hi ha avuy á Espanya. ¡A qui sinó á mí 's deu l' entrada de las *horradás massas* en la legalitat? ¡A qui las simplicias ab que 'l Vaticano 'ns mira? ¡A qui la impotència á que han quedat reduïts els carlins! Vull dir, senyors, que la jefatura del partit conservador ha de ser meva y de ningú més.

—¿Qué hi diu—pregunta el president, —qué hi diu ab això 'l senyor Maura?

—¡Qué vol que hi digni! Que tant es que risquin, com que rasquin, com qu' exhibeixin fullas de serveys, com que exhibeixin fullas de col. Las jefatures no's guanyan per antigüetat, ni ab la ignorància presentació d' un plan econòmic, ni ab la conquesta d' unes *horradás massas* més ó menos autènticas. Las jefatures se guanyan á pòls, realisant coses pràctiques, demonstrant que se sab lo que's porta en mans, governant de debò. Aquestes circumstancies, fora de jo qui ha aquí algú que las pugui ostentar?

—Jo—diu en Romero.

—Jo també—crida en Pidal.

—Lo mateix dich jo—exclama en Dato.

—Y jo!—anyadeix en Villaverde.

Vosté lo que ha de fer—observa en Maura, dirigintse á don Raymundo—es recordar-se de «la nit del Banch.»

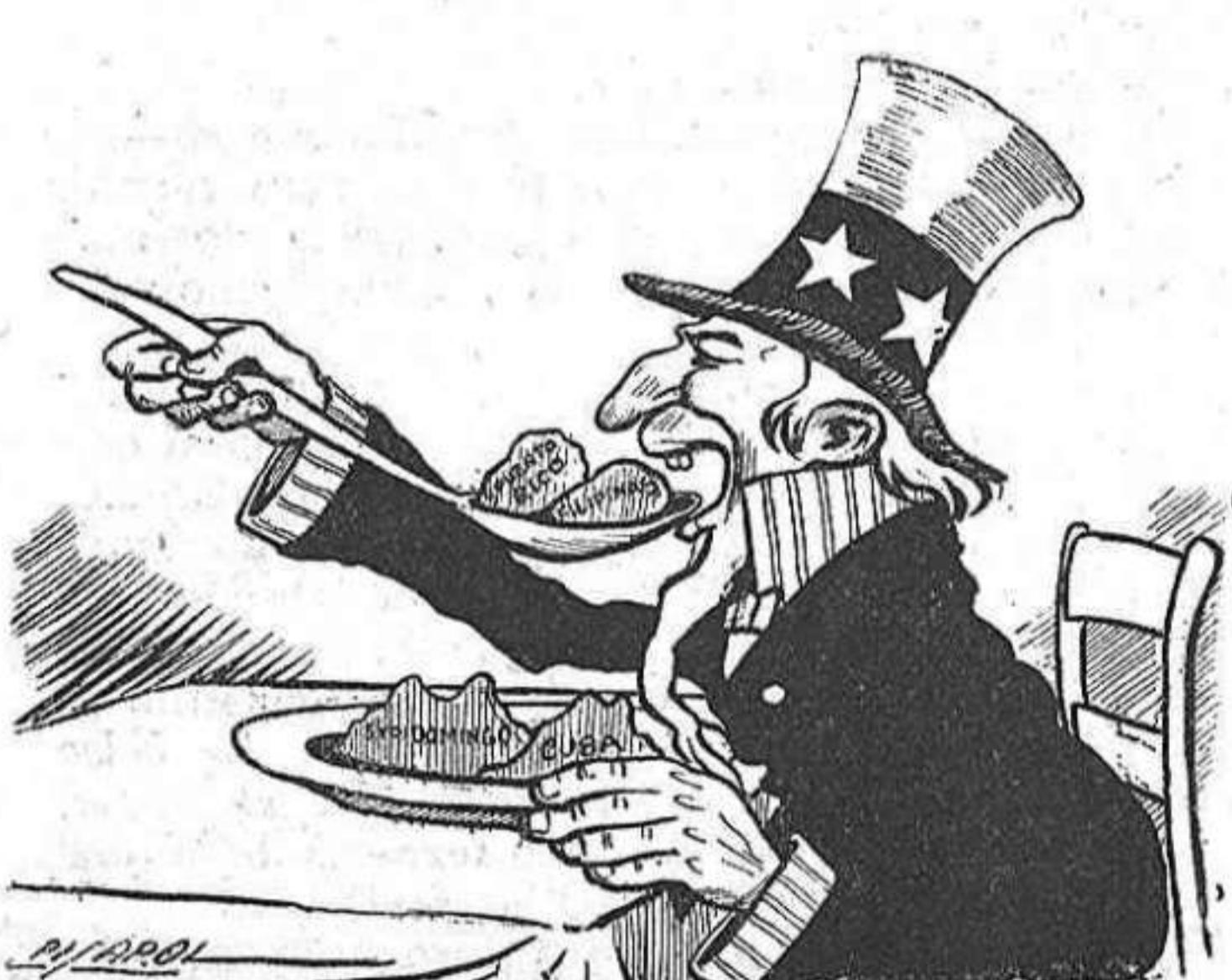
—Y vosté de las habilitats del seu cunyat Ribot, aquell 'sab? que va ser governador de Cádiz

La Musa de l' Alimentació

A Fransa alimenta estrelles
y divas de similor.

A Espanya alimenta frares,
monjas, bisbes y rectors.

A cal Sam no mes se cuya
d' alimentarli l' seu cos.

Y al extrém de la Mandxuria
sols alimenta la Mort.

com això no pot ser, proposo que's deixi al atzar el cuidado de resoldre aquest litigi. Els sembla bé fers'ho à palletas y donar al qui tregui la més llarga el codiciat pompon?

—Síiiii!—contestan tots, ab la secreta esperança, cada hú d' ells, de ser el favorescut.

—Donchs deixem'ho per un'altra sessió, que ja's convocarà... y cadascú que's porti la palla.

Aixís està avuy la qüestió.

Els maliciosos suposen que al cap-de-vall la breva serà per en Maura.

No porque ell hagi de treure la més llarga, sinó porque es el que la sab més idem.

FANTÀSTICH

REPICHES

I ha hagut algú que ha proposat cambiar el ros del nostre exér-
cit per la boyna.

No faltarà més que això, pe-
ra que's colmessen els desitjos
dels que aspiran á una Espanya
absolutista.

A propòsit d'això, m' deya
un militar pondonorós:—Avant que calssarme la
boyna, símbol del carlisme, preferiría mil vegades
anar sense res al cap.

Ab motiu d'haver sortit D. Alfonso, il·les del aten-
tat de París, s'han cantat no pochs Te-Denums en las
iglesiás.

Si per desgracia l'agressió hagués tingut conse-

qüencies trágicas, en las mateixas iglesiás s' haurían celebrat un sens fi de funerals.

Rahó tenia un reverendo fresch, que deya:—Els nostres enemichs s' han de desenganyar. Vagin las coses com vagin, el clero sempre hi surt guanyant.

Días enrera publicava l'*'Avi Brus'* una alocució d'un tal Mossén Mirabet, Pbre. y Teniente de la parroquial iglesia de Santa Madrona (antigua), y encarregat d' administrar els interessos de la Verge de Lourdes, que s' venera en aquella iglesia. Ja poden figurarse lo que demana l' aprofitament formiguetista: calés.

Y ls demana en nom de la imatge, en termes tals que sembla que d' ella n' haja rebut l' encàrrec de paraula:

«Los que me buscan, los que me honran, los que me obsequian y rinden pleito homenaje, hallarán la vida eterna, dice Ella misma.»

Aquesta afirmació de que ella parla així queda consignada en l' alocució del pidolayre mossén.

En vista d'això se m' va ocurrir dirigirmé á la Verge de Lourdes del Poble Sec, desitjós de sentir-la parlar.

Un cop en la seva presència vaig ensenyalar un duro, dihenital:

—Si 'ns convé aquest duro es vostre. El voléu? No heu de fer més que respondre ab un si. Si no responeu res, serà senyal que no 'ns convé.

Inútil dir que la Imatge va mantenir-se silenciosa. Y més inútil encara consignar que vaig tornarme á ficar el duro á la butxaca.

Ja ho sab, donchs, el Rdo. Mirabet: si tots els devots fan lo que jo, n' arreplegarà ben pochs de *cumquibus*.

A no ser que s' decideixi á fer lo que li aconsellavam mesos enrera: aplicar la electricitat y l' fonografo á la Imatge: ferla parlar, sisquera com aquelles ninas que saben dir: *papá y mamá*.

En aquests temps d' incredibilitat y de ciència això es lo menos que's pot fer perque 's devots afuixin la mosca.

Llegeixo:

«Brillante y solemne resultó la velada inaugural que celebró anteayer el Ateneo Tradicionalista, recientemente instalado en la calle de la Paja.»

Ara si que podem dir que cada hú busca lo que més li agrada.

¿Se tracta de tradicionalistas?

Donchs, de cap á la palla.

El pintor Folchi que, com recordarà l' lector, va fugir ab la filla del rey de las húngaras, ha intentat suicidarsse.

¿Qué tindrán els membres d' aquella célebre família que tothom que s' hi arrima 'n surt escalibat?

Vels'hi aquí que días enrera va donar-se un ápat sumtuós en la legació del Japó á Madrid.

¿Y qu' dirán que va assistirhi?

El Nunci del Papa, Monsenyor Rinaldini.

Traslladó la notícia al eminentíssim Cardenal Cansanyas, per si li vé de gust escriure una d' aquelles pastorals tan recargoladas contra 's que tan inconsideradament faltan á la santa intransigència catòlica.

Menjar el representant del Papa de Roma en la

taula d' un budhistal: «Han vist res més horripilant?

Y lo més extraordinari es que no hi ha la noticia de que aquell ápat heretje li fes res: ni l' més petit mal de ventre.

Ja ho veu l' Eminentíssim: ni l' més insignificant cargolament de tripas, que li hauria pogut servir com un avis del Cel!

Se veu que al Cel ja no'n fan cas d' aquestas monstruosidades.

Cuidado que s' ha d' anar alerta ab el parlar.

En calitat de terrible anarquista va ser detingut en Bilbao un tal Joseph Mata.

Ja ho veuen: Mata. Com si diguessim un home que porta tota la mala intenció en l' apellido.

Pero no era això lo pitjor, sino las paraules que li atribuïfan. ¡Horripilinsel! Havia dit textualment: «Ahora mismo iremos con bomba á París.» Y un que 'va sentir va denunciarlo.

Practicadas les degudas averiguacions, va resultar que no era anarquista, sino taurófil.

Y que al expressar-se en la forma que s' expressà, volí dir senzillament que se'n anava á París, en companyia del seu amic l' espasa *Bombita*.

«Lo que té parlar de bombas en el temps qu' hem alcansat!

L' Artal va estar á punt de fugir del penal de Ceuta; pero quan anava á realisar el seu propòsit, va ser descubert, ab tot y anar vestit de cabot de casadors.

Tenia, segons sembla, la intenció de passar-se al moro.

O com si diguessim de portar á terme l' primer ensaig de penetració pacifica.

L' amic Adrià Serra, digne jefe dels republicans de Vich, desde son periódich *La Justicia*, s' venta admirablement las excomuniós que ha llençat contra ell y la seva publicació l' bisbe d' aquella diòcesis.

Ab un gran número d' arguments trets de la jurisprudència eclesiàstica demostra la improcedència d' aquellas midas impromeditadas.

A pesar de tot, com més excomunicat se vegi, més content n' ha d' estar, per quant el sabí Doctor Torres y Bages li ajuda á fer la propaganda republicana y anti-clerical.

En aquestes cosas succeixen com ab la escudella. Per tenir un caldo ben gustós, no hi ha res millor que tirar un bon tall de bisbe á l' olla.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO

1. XARADA.—*Par la men ta-ri-a.*
2. ANAGRAMA.—*Activa — Vaticá.*
3. TRENCÀ-C. OSCAS.—*Alma y Vida — Pérez Galdós.*
4. CONVERSA.—*Quima.*
5. GEROGLIFICH.—*Sobre la closca de un musculo saltava una gamba.*

Han endavantat totas ó part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: Lleüt Plumall, Anant per Sant Forné, Oriandilas y C., Costa Xich, Macià Carnicé, Sr. Papita y la Lurdés, Andrés Nunell, Anton Monclús (a) Musclús, Noy de las mostras y Rataflautas.

ENDEVINALLES.**ANAGRAMA**

Han dit que mossén Pere

nostró total

á n' el bon Villaverde

li ha enviat

una carta, dihenital,

que 's protestants,

del Sényor á la vinya

se li han ficat;

també li diu que aquests,

com si total

no hi hagués á l' Iglesia

de Jesucrist,

hi han entrat exaltants

ab clams y crits.

Y acaba suplicantí

fassi venir

total á n' aquest poble

per consolar

els ànimos que corren

molt exaltats.

N. MUTSU-HITO

TRENCA-CLOSUSAS**ANA A. MIR**

Formar ab aquestes lletras degudament combinades el títol de un drama castellà.

UN REPUBLICÀ

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: R. Casablancas, Dos que 'n son, Tià Badi Bé, X. ch de Llansá, Juan Quintana, Manuelito Torra pa, Un que fa foch, Pepito Lluisa y R., Rosell y Costa, Noy de Pallejà, Rodolfo Ribó, Jaime Pascual Cartró, Pep de la Barba, Santiago Marimón, Joseph F. Canals, Tauló de Curesme y Lo baró de Clavellina: No están del tot bés.

Caballers: Lleüt Plumall, Enrich Tossa, N. Morat, Dos germans de la Teresa, Faló Xellivelt, Juan Cassi, Antoni Monclús (a) Musclús, E. Ordanyá y B., Noy de las mostras, A. Cararach y Sisket de Paila: No son despreciables.

Caballer: Una cunillers y un barbé: No llegim res que vinga escrit en llapis. Rataflautas: Si 's van acceptar, se publicarán un dia ó altre. —Ilot Sadaob: No m' hi atrevixo.—J. F. Canals: Aquest vers del *Amor fals* es molt cursi, amich Canals. —Quinito: Aquests sonets davant el cop en temps del Rector de Vallfogona.—E. Molins y J. Rey: «Han de ser dos, pera ferho tant malament? Digui, donchs, que si fossin tres...». —Salvador Martorell: Títol de la poesia *Burrada: huelgan els comentaris*. —J. Font del Ferro: L' havén inspeccionada, y la vritat, no hi valen amabilitats. —Un mata monjas: *No mates más*. —R. Aregall: Maeterlinck pur; qu' es com si diguessim, pura gatada. —Jean Graells: *Las menudencias no'ns xo- can* —Sisket D. Pails: Els cantars s' aprofitaran; si no tots, part; si no ara, després. —Tallé Osk: S' hi farà lo que 's pugui. —C. Plá: El dibuix no vá. —Félix Cans: ¡Uy, qu' es llach! En ff, veurém. —J. Costa Pomés: Gracias. —J. S., R. C., y J. A.: No podem insertar las cartas que de vostés acabém de rebre, per distintas rahóns.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

Cóm ha quedat el partit conservador

Ara si que aquesta bota
no pot ja servir de res.

PI YAROL